

Sustainable Management of Biodiversity, South Caucasus

National Biodiversity Monitoring System of Georgia (NBMS)

**საქართველოს ბიომრავალფეროვნების
მონიტორინგის სისტემა**

Indikator R3: Naturschutzzonen

ინდიკატორი R3 ბუნების დაცვის ზონები

Indicator R3 Nature protection zones

Hintermann & Weber AG

Working Papers – 33/2010

R3: Naturschutzzonen

1 Definition

Veränderung des Flächenanteils der Naturschutzzonen an der Gesamtfläche der Schutzgebiete. Die Veränderungen werden als Total für Georgien und für jede Schutzgebietskategorie einzeln angegeben.

1.1 Definition «Naturschutzzonen» und «Schutzgebiete»

Schutzgebiete basieren auf dem «Gesetz Georgiens über das System der geschützten Gebiete» Georgiens. Das Gesetz unterteilt die Schutzgebiete in sechs verschiedene Kategorien, welche stark an die IUCN Kategorien angelehnt sind (Details siehe Indikator R1).

Als «Naturschutzzonen» gelten im Zusammenhang mit diesem Indikator die Flächen der Kategorien I-IV, abzüglich der für Verwaltung und Besucher benötigten Infrastrukturflächen (siehe Indikator P8).

1.2 Räumliche Auflösung

Bezugsgebiet ist Georgien, Differenzierungen nach biogeografischen Regionen machen wahrscheinlich wenig Sinn und sind deshalb nicht vorgesehen.

1.3 Zeitliche Auflösung

Der Indikator wird nachgeführt, sobald ein neues Schutzgebiet rechtskräftig festgelegt wurde, mindestens aber einmal alle fünf Jahre.

2 Bedeutung

Schutzgebiete sind ein zentrales Element der Naturschutzpolitik. Je nach Kategorie dienen die Schutzgebiete unterschiedlichen Zwecken. Während in den Kategorien V und VI die nachhaltige Nutzung zulässig ist, hat in den Kategorien I-IV Naturschutz im engeren Sinn Vorrang. Grundsätzlich gilt deshalb: Je grösser der Anteil der Naturschutzzonen an den Schutzgebieten ist, desto besser sind grundsätzlich die Voraussetzungen für den Erhalt gefährdeter Arten und deren Habitate, resp. der Biodiversität generell.

Positive Indikatorwerte zeigen eine Zunahme des Anteils der Naturschutzzonen an, negative eine Abnahme. Der Indikator sagt aber nichts über die Qualität des Schutzes aus.

3 Beispiele

Mögliche Darstellung, basierend auf fiktiven Daten:

Typ	Kat.	2010		2011			Etc.	
		Ha Total	Ha NSZ	% NSZ	Ha Total	Ha NSZ		%NSZ
Strict nature reserves	I	80'780	80'010	99%	81'100	80'200	99%	
National parks	II	233'022	230'675	99%	235'022	231'000	98%	
Nature monuments	III	314	301	96%	320	302	94%	
Managed nature reserves	IV	36'058	32'455	90%	37'500	32'689	87%	
Total		350'174	343'441	98%	354'042	344'191	97%	

ha total: Gesamtfläche aller Objekte dieser Kategorie

ha NSZ: Gesamtfläche der Naturschutzzone aller Objekte dieser Kategorie

% NSZ: Anteil der Naturschutzzone an der Gesamtfläche aller Objekte dieser Kategorie

4 Hinweise

4.1 Wichtige Quellen

- Gesetz über das System der geschützten Gebiete (1996)
- List of protected areas of Georgia by 1.4.2009: Zusammenstellung aller Schutzgebiete nach Kategorien durch die Agency of Protected Areas in Georgien.
- «Standard Indicator: R4 – Nature Protection Zones»; Methodenvorschlag von Paata Shanshiashvili, APA («GTZ_REP_R3 Nov 22.09 ps.doc»).

4.2 Kontaktierte Personen

Mit folgenden Personen aus der «Agency for Protected Areas» wurde der Indikator besprochen:

- Lasha Moistrapischwili
- Paata Shanshiashvili
- Khatuna Tsiklauri.

5 Daten

Die Fläche der Schutzgebiete kann der Tabelle «List of Protected Areas of Georgia by 1.4.2009» der staatlichen Agency of Protected Areas entnommen werden (Dokument «List Protected Areas Georgia.doc»; siehe Indikator R1).

Die Fläche der Naturschutzzone ergibt sich aus den Berechnungen für Indikator P8.

6 Methoden

Der Indikator R3 basiert auf einem Vorschlag von Paata Shanshiashvili, APA. Er schlägt eine Methode vor, um in einem ersten Schritt die Anteile der Naturschutzzonen in den Schutzgebieten beurteilen zu können. In Abhängigkeit der Ergebnisse lassen sich aus seinen Klassierungen in einem zweiten Schritt Handlungsanleitungen ableiten. Es ist sinnvoll, im NBMS möglichst den gleichen Indikator, resp. die gleichen Methoden, zu wählen wie die APA, damit die gleichen Daten verwendet werden können und es zu keinen Widersprüchen kommt. Für das NBMS reicht aber der erste Teil.

7 Kosten

Kosten sind vernachlässigbar, wenn die Daten in der zugesicherten Form geliefert werden.

8 Realisierbarkeit

Der Indikator ist realisierbar, wenn die Daten wie beschrieben geliefert werden.

9 Verantwortlichkeiten

Die Nachführung der Flächenstatistik erfolgt durch die «Agency of Protected Areas». Sie meldet die aktuellen Werte jährlich dem «Biodiversity Protection Service» (sofern es zu Veränderungen gekommen ist).

10 Offene Fragen

keine

11 Nächste Schritte

Der Indikator kann berechnet werden.

12 Genehmigung

Das vorliegende Indikatorblatt wurde von der «Agency for Protected Areas» geprüft und genehmigt (Schreiben vom **dd.mm.yyyy**; Nummer: **####**)

R3: ბუნების დაცვის ზონები

1. დეფინიცია / განმარტება

ბუნების დაცვის ზონების წილი ფართობის ცვლილება დაცული ტერიტორიების ქსელის საერთო ფართობთან მიმართებაში. ცვლილებები საქართველოსთვის მთლიანობაში და თითოეული დაცული ტერიტორიის კატეგორიისათვის ცალკეულად არის მითითებული.

1.1 დეფინიცია «ბუნების დაცვის ზონები» და «დაცული ტერიტორიები»

დაცული ტერიტორიები ეფუძვნება საქართველოს კანონს «საქართველოს კანონი დაცული ტერიტორიების სისტემის შესახებ». კანონი დაცულ ტერიტორიებს ექვს განსხვავებულ კატეგორიებად ყოფს, ეს კატეგორიები თავის მხრივ IUCN კატეგორიების მიხედვით შემუშავდა. (დეტალები იხილეთ R1 ინდიკატორი).

ამ ინდიკატორთან მიმართებაში «ბუნების დაცვის ზონებად» ითვლება I-IV კატეგორიის ტერიტორიები, ვიზიტორებისა და ადმინისტრაციისთვის საჭირო ინფრასტრუქტურული ფართობის გამოკლებით. (იხ. P8 ინდიკატორი).

1.2 ტერიტორიული მონაკვეთი

გავრცელების ტერიტორია არის საქართველო, ბიოგეოგრაფიულ რეგიონებად დიფერენციაცია სავარაუდოდ ნაკლებ აზრს იძლევა და ამიტომ არ არის გათვალისწინებული.

1.3 დროის მონაკვეთი

ინდიკატორის განვრცობა მოხდება, როგორც კი ახალი დაცული ტერიტორია კანონიერად დადგინდება, მინიმუმ ყოველ 5 წელიწადში ერთხელ.

2. მნიშვნელობა

დაცული ტერიტორიები ბუნების დაცვის პოლიტიკის ცენტრალური ელემენტია. კატეგორიების მიხედვით დაცული ტერიტორიები ემსახურებიან განსხვავებულ მიზნებს. მაშინ როცა V და VI კატეგორიებში მდგრადი სარგებლობა ნებადართულია, I-IV კატეგორიებში ბუნების დაცვის ზონებს ენიჭებათ უპირატესობა. ამიტომაც ითვლება, რომ რაც უფრო მეტია დაცულ ტერიტორიებში ბუნების დაცვის ზონების წილი, მით უფრო უკეთესი წინაპირობები არსებობს საფრთხის ქვეშ მყოფი სახეობების და მათი ჰაბიტატების ანუ ზოგადად ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნებისთვის.

პოზიტიური ინდიკატორის მაჩვენებელი მიუთითებს ბუნების დაცვის ზონების წილის მატებას, ნეგატიური კი კლებას. მაგრამ ინდიკატორი არაფერს აჩვენებს დაცვის ხარისხის შესახებ.

3. მაგალითები

შესაძლებელი გამოსახულება, რომელიც ეფუძვნება ფიქტიურ მონაცემებს:

Typ	Kat.	2010		2011		Etc.	
		Ha Total	Ha NSZ	% NSZ	Ha Total	Ha NSZ	%NSZ
Strict nature reserves	I	80'780	80'010	99%	81'100	80'200	99%
National parks	II	233'022	230'675	99%	235'022	231'000	98%
Nature monuments	III	314	301	96%	320	302	94%
Managed nature reserves	IV	36'058	32'455	90%	37'500	32'689	87%
Total		350'174	343'441	98%	354'042	344'191	97%

3 total: ამ კატეგორიის ყველა ობიექტის მთლიანი ფართობი

3 NSZ: ამ კატეგორიის ბუნების დაცვის ზონების ყველა ობიექტის მთლიანი ფართობი

% NSZ: ბუნების დაცვის ზონების წილი ამ კატეგორიის ყველა ობიექტის საერთო ფართობთან მიმართებაში

4. მითითებები

4.1 მნიშვნელოვანი წყაროები

- კანონი დაცული ტერიტორიების სისტემის შესახებ (1996)
- List of protected areas of Georgia by 1.4.2009: დაცული ტერიტორიების სააგენტოს მიერ დაცული ტერიტორიების გაერთიანება კატეგორიების მიხედვით საქართველოში.
- «Standard Indicator: R4 – Nature Protection Zones»; პაატა შანშიაშვილის მიერ შემოთავაზებული მეთოდები, APA («GTZ_REP_R3 Nov 22.09 ps.doc»).

4.2 საკონტაქტო პირები

«დაცული ტერიტორიების სააგენტოს» შემდეგ თანამშრომლებთან მოხდა ინდიკატორის განხილვა:

- ლაშა მოისწრაფიშვილი
- პაატა შანშიაშვილი
- ხათუნა წიკლაური.

5. მონაცემები

დაცული ტერიტორიების ფართობების შესახებ ცნობების აღება შესაძლებელია დაცული ტერიტორიების სახელმწიფო სააგენტოს ცხრილიდან «List of Protected Areas of Georgia by 1.4.2009». (Dokument «List Protected Areas Georgia.doc»; იხ. R1 ინდიკატორი).

ბუნების დაცვის ზონები ვლინდება P8 ინდიკატორის დაანგარიშებიდან.

6. მეთოდები

R3 ინდიკატორი ეყრდნობა პაატა შანშიაშვილის შემოთავაზებებს, APA. ის გვთავაზობს მეთოდს, რომლითაც შესაძლებელია საწყის ეტაპზე დაცულ ტერიტორიებში ბუნების დაცვის ზონების ფართობის განსაზღვრა. შედეგებიდან გამომდინარე მომდევნო საფეხურზე მისი კლასიფიცირებიდან შესაძლებელია სამოქმედო მითითებების მიღება. მიზანშეწონილია NBMS-ში იგივე ინდიკატორის ანუ იგივე მეთოდების არჩევა, როგორც ირჩევს APA, რათა მოხდეს ერთი და იგივე მონაცემების გამოყენება და არ მივიღოთ ურთიერთგამომრიცხავი შედეგები. NBMS-სთვის საკმარისია პირველი ნაწილი.

7. ხარჯები

ხარჯები მცირეა, თუ მონაცემების მოწოდება დაპირებული ფორმით მოხდება.

8. განხორციელება

ინდიკატორის განხორციელება შესაძლებელია, თუ მონაცემების მოწოდება აღწერილი ფორმით მოხდება.

9. პასუხისმგებლობები

ფართობების სტატისტიკის შედგენა ხდება «დაცული ტერიტორიების სააგენტოს» მიერ. ის აცნობს აქტუალურ შედეგებს წლიურად «ბიომრავალფეროვნების დაცვის სამსახურს» (როგორც კი რაიმე ცვლილებებს ექნება ადგილი).

10. ღია კითხვები

– არავითარი

11. შემდგომი ნაბიჯები

ინდიკატორის გამოთვლა შესაძლებელია.

12. ნებაართვა

მოცემული ინდიკატორის დოკუმენტი «დაცული ტერიტორიების სააგენტოს» მიერ არის გადამოწმებული და ნებადართული (წერილის თარიღი dd.mm.yyyy; ნომერი: #####)

R3: Nature protection zones

1. Definition

Change in the extent of nature protection zones as a percentage of the extent of all protected areas. The changes are quoted as a total for Georgia and for each protected area category individually.

1.1 Definition of «nature protection zones» and «protected areas»

Protected areas are based on Georgia's Law on the System of Protected Areas. The law subdivides protected areas into six categories which closely resemble the IUCN categories (for details see Indicator R1).

In the context of this indicator «nature protection zones» are the areas in categories I-IV after deduction of infrastructure areas required for administration and visitors (see Indicator P8).

1.2 Geographical disaggregation

The reference area is Georgia; differentiation according to biogeographical region probably makes little sense and is therefore not envisaged.

1.3 Frequency of updates

The indicator will be updated as soon as a new protected area is legally designated, or at least once every five years.

2. Significance

Protected areas are a key element of conservation policy. Protected areas serve various purposes, which vary according to category. In categories V and VI sustainable use is permitted, but in categories I-IV nature conservation in the stricter sense takes precedence. It is therefore a fundamental rule that the greater the extent of the nature protection zones as a proportion of the protected areas, the better in principle are the conditions for the conservation of endangered species and their habitats, and for biodiversity in general.

Positive indicator values reflect an increase in the proportional extent of nature protection zones, while negative values reflect a decrease. However, the indicator provides no information on the quality of the protection.

3. Example

Possible scenario, based on fictitious data:

Type	Cat	2010		2011			Etc.
		ha total	ha NPZ	% NPZ	ha total	ha NPZ	
Strict nature reserves	I	80,780	80,010	99%	81,100	80,200	99%
National parks	II	233,022	230,675	99%	235,022	231,000	98%
Nature monuments	III	314	301	96%	320	302	94%
Managed nature reserves	IV	36,058	32,455	90%	37,500	32,689	87%
Total		350,174	343,441	98%	354,042	344,191	97%

ha total: total area of all land in this category

ha NPZ: total area of the nature protection zones in all land in this category

% NPZ: area of nature protection zones as a percentage of the total area of all land in this category

4. Notes

4.1 Important sources

- Law on the System of Protected Areas (1996)
- List of protected areas of Georgia by 1.4.2009: list of all protected areas by category drawn up by the Agency of Protected Areas in Georgia.
- «Standard Indicator: R4 – Nature Protection Zones»; methodological proposal by Paata Shanshiashvili, APA («GTZ_REP_R3 Nov 22.09 ps.doc»).

4.2 People contacted

The indicator has been discussed with the following individuals at the Agency for Protected Areas:

- Lasha Moistrapischwili
- Paata Shanshiashvili
- Khatuna Tsiklauri.

5. Data

The extent of protected areas can be taken from the table «List of Protected Areas of Georgia by 1.4.2009» drawn up by the state Agency of Protected Areas (document «List Protected Areas Georgia.doc»; see Indicator R1).

The extent of the nature protection zones is obtained from the calculations for Indicator P8.

6. Methods

Indicator R3 is based on a proposal by Paata Shanshiashvili, APA. The first stage of his proposed method involves assessing the extent of nature protection zones as a percentage of protected areas. In the second stage, which utilises the findings of the first stage, recommendations for action are derived from his classifications. It is useful if the indicator and methods chosen for the NBMS are as far as possible the same as those used in the APA, so that the same data can be used and no contradictions occur. However, the NBMS requires only the first stage.

7. Costs

Costs are negligible if the data is provided in the promised form.

8. Feasibility

The indicator is feasible if the data is provided as described.

9. Responsibilities

The area statistics will be updated by the Agency of Protected Areas, which will report the current values annually to the Biodiversity Protection Service (if changes have occurred).

10. Outstanding issues

none

11. Next steps

The indicator can be calculated.

12. Approval

This Indicator Sheet has been checked and approved by the Agency for Protected Areas (letter of **dd.mm.yyyy**; number: **####**)

gtz

With the financial support of
Federal Ministry
for Economic Cooperation
and Development

**Hintermann
Weber.ch**

Ökologische Beratung, Planung
und Forschung

**Sustainable Management of Biodiversity
South Caucasus**

Programme Office
Ministry of Environmental Protection and Natural Resources
6, Gulua St, 6th. fl – 0114 Tbilisi – Georgia
T: +995-32-201828
www.gtz.de

**Ökologische Beratung, Planung und
Forschung**

Hintermann & Weber AG
Austrasse 2a 4153 Reinach Switzerland
T: 061 717 88 80
www.hintermannweber.ch